

Preimenovanje lipniške šole?

Svet staršev Osnovne šole Staneta Žagarja v Lipnici je dal pobudo za preimenovanje šole. Preimenovanja inštitucij zapletajo življenje in so draga, zato zahtevajo prepričljivo utemeljitev. Predlog za preimenovanje lipniške šole pa je slab, argumenti za preimenovanje šole so za lase priviečeni.

Prvi razlog naj bi bil, ker prihaja do zamenjav, ker ima po Žagarju ime še ena šola. Izmišljen razlog: imamo tudi več šol Franceta Prešerna in Ivana Cankarja, da ne govorimo o možnih pomotah pri desetinah ulic, poimenovanih po istih ljudeh po Sloveniji, pa nikomur ne pride na pamet, da bi jih preimenoval. Namesto po Žagarju naj bi se šola po novem imenovala po Matevžu Langusu, pri čemer predlagatelj naenkrat začuda ne moti, da se po Matevžu Langusu že imenuje en zavod v Radovljici. Matevž Langus je sicer znamenit, vendar je njegova domača in mednarodna prepoznavnost, preverjena v zbirkah dLib, Gigafida in v spletnih brskalnikih, 2–6-krat manjša od Žagarjeve, povrh pa s šolstvom za razliko od Žagarja ni imel nič skupnega.

Da je poimenovanje šole po politiku neprimerno? Ne bo držalo, cel kup slovenskih šol nosi ime po politikih. Sicer pa je bil Stane Žagar znamenit v prvi vrsti kot odličen šolnik in ljudski prosvetitelj (predlagatelj bi se v enciklopedijah lahko pozanimali o njegovih pedagoških zaslugah). Po njem je do preimenovalne ujme v 90. letih nosila ime osrednja slovenska pedagoška nagrada, vsa povojna leta je bil najbolj poznana lokalna zgodovinska osebnost.

Lipniška dolina ima sicer kar nekaj znamenitih ljudi, po katerih bi se dalo poimenovati kakšno inštitucijo ali lokacijo, vendar na novo, ne pa tako, da neki inštituciji odvzamemo ime osebnosti in s tem sporočamo, da je bilo s to osebnostjo nekaj narobe. S Stanetom Žagarjem ni bilo prav nič narobe, njegovega delovanja ne bremeni nobena skrita mračna zgodba. Zavzemal se je za pravičnejšo družbo, tudi če mu je to zavzemanje osebno škodovalo, saj so ga vrgli iz službe, na vasi je ustanovil kmetijsko šolo, zares je vzel tudi obrambo domovine in se je z orožjem uprl okupatorju ter padel že na začetku vojne, kakor tudi njegova hči in sin. Skratka osebnost, ki je bila predana svojemu narodu, ki je dala življenje za svojo skupnost, zgled človeške pokončnosti in solidarnosti, kakršni so redki. OŠ Lipnica bi morala biti ponosna na Staneta Žagarja.

Preimenovanja šole naj bi odpravilo motečo polstoletno prisotnost Zveze borcev na proslavah. Zveza borcev se je doslej »vmešavala« v proslave le tako, da je plačala prigrizke in pripeljala eminentne govornike, nazadnje mednarodno priznanega sociologa ddr. Rudija Rizmana, člana Russlovega razsodišča za človekove pravice.

Pravi, vendar zamolčani razlog za preimenovanje je, ker je bil Stane Žagar partizan in povrh še, bognasobvaruj, komunist. Z Žagarjevim imenom bi želeli odpraviti ideale narodne svobode, socialne pravičnosti in izobraževanja kot temeljev družbene blaginje in izbrisati v zgodovinskem spominu tudi pol stoletja življenja po drugi svetovni vojni, ki mu je Stane Žagar dal pečat. Spet je treba kulturnozgodovinskim nevednežem ponoviti, da je zaradi takih, kot je bil Stane Žagar, svet premagal zlo fašizma in nacizma. Odprava Žagarja iz imena šole bi sporočala, da je njegove rojake sram, ker so partizani med drugo svetovno vojno na strani zaveznikov obračunali s Hitlerjem. Sram me je takih rojakov.

Predlog za preimenovanje lipniške šole širi politično preigravanje iz javnega življenja v šolo, zlorablja šolo za politično provociranje in je zato škodljiv ter vreden obsodbe. -- Miran Hladnik